

Mødepapir til foretræde for Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg den 24. februar 2015

Skal talentpleje kun være for dem, der har råd?

Baggrund

Undervisningsministeriet valgte i 2004 at sætte fokus på de fagligt dygtigste elever i skolen efter en undersøgelse havde vist, at denne gruppe i modsætning til elever med særlige behov ikke modtog støtte til imødekommelse af deres særlige forudsætninger. Man antog, at de klarede sig uden.

Det viste sig, at denne gruppe elever, som man valgte at kalde talenter (ca. 10 – 15 % af en årgang), i vidt omfang kedede sig i skolen, trivedes dårligt og ofte ikke fik mulighed for at udvikle deres potentiale. Nogle blev aldrig opdaget. Ministeriet besluttede derfor at prioritere en indsats for talenterne ud fra følgende rationale:

- Globalisering og international konkurrence kræver udvikling af talenter
- Talent smitter og inspirerer de øvrige i klassen
- Talentudvikling skaber bedre trivsel hos talenter

Der blev arbejdet for at skabe en positiv holdningsændring til talentindsatsen, og mange talentinitiativer så dagens lys med politisk og økonomisk støtte. I 2009 åbnede Mærsk Mc-Kinney Møller Videntcenter, som fik i opdrag af Undervisningsministeriet at varetage den nationale talentpleje i naturvidenskab for de unge mellem 12 og 20 år.

ScienceTalenter

I spidsen for dette arbejde står ScienceTalenter, der som leder af Mærsk Mc-Kinney Møller Videntcenter har løftet denne opgave ved at skabe netværk for grundskoler, gymnasier og kommuner, udarbejder kurser og uddannelser, inspireret undervisere og politiske beslutningstagere, afholdt konferencer og seminarer, og etableret et nordisk og internationalt talentsamarbejde. Derudover har vi siden start haft over 5000 unge talenter på spændende camps af 3-4 dages varighed, som er vores primære opgave. Vi har været et fyrtårn for den nationale talentpleje og været med til at lave en kulturændring på skolerne, der gør talentpleje en naturlig del af uddannelsesverdenen.

Evaluerings – virker det?

ScienceTalenter er som planlagt blevet evalueret efter de første 5 års virke, og hovedkonklusionen er klar: Talentindsatsen har virket!

Vores brugere, lærere og ledere på grundskoler og gymnasier og de unge talenter, er særdeles tilfredse. Mange oplever for første gang at få lov til at gå helt i dybden med deres største interesse, f.eks. vindmøller, supernovaer eller hjerneforskning, og samtidig møde ligesindede med præcis samme interesse, som de så ovenikøbet bliver venner med. Det giver et enormt faglig og socialt boost for talenterne, og de efterspørger yderligere camps.

Udfordring: Talentpleje koster

Evalueringen peger imidlertid på et skisma: i takt med at vores talentaktiviteter er steget er også vores udgifter steget, men vores indtægter er ikke steget tilsvarende. Det betyder, at ScienceTalenter under den nuværende økonomiske konstruktion i virkeligheden ikke har råd til at lave tilbud til én af vores kernegrupper: folkeskolerne, idet disse ikke har råd til at betale, hvad det reelt koster.

ScienceTalenter kunne godt sætte priserne op, så de dækkede de reelle udgifter, og dermed de facto skære folkeskolerne fra til fordel for privatskoler, ligesom man kunne leje bygninger ud til private arrangementer, men vores opdrag er at varetage den nationale talentpleje for alle folkeskoler og alle gymnasier.

Der findes ingen undervisningsinstitutioner i Danmark, der har overskud, og staten yder derfor tilskud til disse. Typisk modtager de støtte efter hvor mange elever, de får igennem, og dette gælder naturligvis også skoler, der tager vare på elever med særlige behov. ScienceTalenter, der tager vare på elever med særlige forudsætninger, er ikke omfattet af samme ordning, hvorfor udgifterne blot stiger i takt med stigningen af talenter.

Der er således indbygget et økonomisk dilemma i ScienceTalenteres økonomiske konstruktion, som nødvendigvis må adresseres i lyset af de overvejelser om den fortsatte varetagelse af den nationale talentpleje, som evalueringen lægger op til. Det er tid til at overveje om talentpleje skal være for alle der har talent – eller kun for dem, der har råd.

Læs mere om ScienceTalenter på vores hjemmeside www.sciencetalenter.dk